

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH320003
NAZWA
OBSZARU Dolina Grabowej

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH320003	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Dolina Grabowej

1.4. Data opracowania 2002-03	1.5. Data aktualizacji 2025-02
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja:	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres:	Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail:	kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2004-04
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2008-01
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2021-12
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MKiŚ z dn. 14 października 2021 r. w spr. soo Dolina Grabowej (PLH320003)

2. POŁOŻENIE OBSZARU

[Powrót](#)

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

Długość geograficzna
16.6961

Szerokość geograficzna
54.1516

2.2. Powierzchnia [ha]:
8255.34

2.3. Obszar morski [%]
0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2 Nazwa regionu

PL63	Pomorskie
PL42	Zachodniopomorskie

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0
%)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

[Powrót](#)

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
3150			165.11		M	A	C	A	A
3160			41.28		M	A	C	A	B
3260			24.77		M	A	C	A	B
6410			82.55		M	B	C	B	C
6430			16.51		M	B	C	A	C
6510			660.42		M	A	C	B	B
7120			82.55		M	B	B	B	C
7140			82.55		M	A	C	A	A
7230			412.77		M	A	C	A	A
9110			412.77		M	B	C	A	B
9130			3302.12		M	A	B	A	A
9160			412.77		M	A	C	A	A
9190			825.53		M	A	C	A	A
91D0			247.66		M	A	C	A	A
91E0			412.77		M	A	C	B	B

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe

- (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Gatunki					Populacja na obszarze						Ocena obszaru			
Grupa	Kod	Nazwa naukowa	S	NP	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Min	Maks		C R V P		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
A	1188	Bombina bombina			p				C	M	C	A	C	C
F	1163	Cottus gobio			p				C	M	C	A	C	B
F	1096	Lampetra planeri			p				P	M	C	A	C	C
M	1355	Lutra lutra			p				C	M	C	A	C	B
I	1060	Lycaena dispar			p				C	M	C	A	C	B
A	1166	Triturus cristatus			p				C	M	C	A	C	C
I	1032	Unio crassus			p				P	M	D			

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N16	24.78
N17	10.16

N23	0.22
N19	37.23
N10	11.35
N12	16.27
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Dolina rzeki Grabowej, od obszaru źródłiskowego aż po pradolinę i jej południowy skraj w okolicy Sulechówka. Obszar źródłiskowy położony jest w dobrze zachowanej, półnaturalnej mozaice torfowisk, wilgotnych i świeżych łąk, jezior i oczek śródpolnych oraz lasów (z dużym udziałem grądów i buczyn); dalej rzeka płynie doliną przez krajobraz morenowy o bardzo urozmaiconej rzeźbie. Na zboczach doliny i w jej sąsiedztwie płaty buczyn (z udziałem starodrzewi), przy rzece bardzo dobrze wykształcone płaty grądów i wilgotnych łąk. Bardzo dobrze zachowana jest boczna dolina Wielenki, również porośnięta buczynami i grądami, głęboko wcięta w niemal "górski" krajobraz. Bardzo intensywne są tu zjawiska źródłiskowe - doskonale wykształcone i bardzo liczne są źródła niewapienne i torfowiska źródłiskowe i mechowiskowe, łąki z licznymi populacjami storczyków, wykształcone na wysiękach wód źródłiskowych; na krawędzi pradoliny, w północnej części obszaru, występują również źródłiska z trawertynami. Rzeka, zachowana w stanie zbliżonym do naturalnego, ma charakter pstrągowy.

4.2. Jakość i znaczenie

Dolina Grabowej PLH320003 to obszar o bardzo wysokiej różnorodności siedlisk przyrodniczych – występuje tu 12 typów siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, tworzących naturalną mozaikę i pokrywając około 2.620 ha, czyli około 31,75 % powierzchni całego obszaru. Są to następujące siedliska przyrodnicze: 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympeion, Potamion, 3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne, 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculon fluitantis*), 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylon alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*), 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea nigrae*), 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*), 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae* Fagenion, *Galio odorati*-Fagenion), 9160 Grąd subatlantycki (*Stellario-Carpinetum*), 9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion roburi-petraeae*), 91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi*-*Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi*-*Pinetum*, *Pino mugo*-*Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii*-*Piceetum* i brzożowo-sosnowe bagienne lasy borealne), 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion*).

Stwierdzono tu także stanowiska 8 gatunków fauny z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Zdecydowana większość z nich związana jest z siedliskami hydrogenicznymi. Są to: kumak nizinny *Bombina bombina*, głowacz białopłetwy *Cottus gobio*, minóg strumieniowy *Lampetra planeri*, wydra *Lutra lutra*, czerwcyk nieparek *Lycaena dispar*, traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*, skójka gruboskorupowa *Unio crassus*, bóbr europejski *Castor fiber*.

W latach 2019-2021 przeprowadzono szczegółową inwentaryzację terenową, która wykluczyła występowanie w obszarze Dolina Grabowej PLH320003 siedlisk przyrodniczych: 6410 Zmienne-wilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*), 7120 Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji, 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, jednakże do czasu akceptacji ich usunięcia z SDF przez Komisję Europejską, będą posiadały status przedmiotów ochrony w obszarze.

Opisy siedlisk przyrodniczych oraz gatunków występujących w obszarze zostaną opracowane w terminie późniejszym.

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			

Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
L	F02.03		i
H	B02.02		i
L	E01.03		i
M	F03.01		i
L	B01		i
M	A02		i
M	B02.04		i
L	D01.02		i
M	X		b
H	F01		i

Oddziaływania pozytywne

Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
M	X		b
M	A03		i
L	D01.02		i
L	F02.03		i
M	F03.01		i
M	A04		i
H	B02.02		i
M	B02.04		i
L	E01.03		i
L	B01		i

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednocześnie.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

1) Kujawa-Pawlaczyk J., Pawlaczyk P. 2001. Inwentaryzacja przyrody gminy Polanów. Operat szaty roślinnej.

Mscr. wykonany na zlecenie Biura Konserwacji Przyrody w Szczecinie;2) Kujawa-Pawlaczyk J., Pawlaczyk P. 2001. Inwentaryzacja przyrody gminy Polanów. Operat przyrody nieożywionej i krajobrazu. Mscr. wykonany na zlecenie Biura Konserwacji Przyrody w Szczecinie;3) Osadowski Z. 2001. Inwentaryzacja i waloryzacja szaty roślinnej gminy Malechowo. Mscr. wykonany na zlecenie Biura Konserwacji Przyrody w Szczecinie;4) Woźniak K., Orłowski A., Orłowska J., Utracka-Minko B. 2001. Inwentaryzacja i waloryzacja fauny, przyrody nieożywionej i krajobrazu. Gmina Malechowo woj. zachodniopomorskie. Mscr. wykonany na zlecenie Biura Konserwacji Przyrody w Szczecinie;5) Dębowski P. i in. 2014. Bonitacja siedlisk minoga rzeczno i minoga morskiego w wybranych rzekach wpływających do Bałtyku oraz w morskiej strefie przybrzeżnej. Instytut Rybactwa Śródlądowego im. Stanisława Sakowicza, Zakład Ryb Wędrowanych w Rutkach oraz Morski Instytut Rybacki – Państwowy Instytut Badawczy;6) Kowalczyk T. 2017. Raport dla siedliska 9160 Grąd subatlantycki (Stellario-Carpinetum). Dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;7) Kowalczyk T. 2018. Raport dla siedliska 9110 Kwaśne buczyny (Luzulo-Fagetum). Dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;8) Kowalczyk T. 2018. Raport dla siedliska 9130 Żyzne buczyny (Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion). Dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;9) Kowalczyk T. 2021. Raport dla siedliska 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae) i olsy źródliskowe. Dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;10) Stańko R. i in. 2021-2022. Dokumentacja Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLH320003 Dolina Grabowej w województwie zachodniopomorskim. Klub Przyrodników. Mscr. wykonany na zlecenie Regionalnej Dyrekcji Ochrony środowiska w Szczecinie; 11) Babiak T., Gołębiewski, Kowalczyk T. 2022. Aneks do Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Karnieszewice na okres 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2026 roku. Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Szczecinku. Mscr. wykonany na zlecenie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku;12) Babiak T., Gołębiewski, Kowalczyk T. 2022. Aneks do Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Miastko na okres 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2026 roku. Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Szczecinku. Mscr. wykonany na zlecenie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku;13) Babiak T., Gołębiewski, Kowalczyk T. 2022. Aneks do Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Polanów na okres 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2026 roku. Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Szczecinku. Mscr. wykonany na zlecenie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku;14) Babiak T., Gołębiewski, Kowalczyk T. 2022. Aneks do Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Sławno na okres 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2028 roku. Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Szczecinku. Mscr. wykonany na zlecenie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku;15) Babiak T., Gołębiewski, Kowalczyk T. 2022. Aneks do Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Warcino na okres 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2025 roku. Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Szczecinku. Mscr. wykonany na zlecenie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku.

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL04	6.28	PL02	0.06		

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]

PL02	Wieleń	+	0.02
PL04	Jezioro Bobięcińskie ze Skibską Górą	*	0.09
PL02	Rezerwat na Rzece Grabowej	+	0.03
PL04	Obszar Chronionego Krajobrazu "Okolice Polanowa"	*	6.2

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie
Adres:	Polska Juliusza Słowackiego 2 71-434 Szczecin
Adres e-mail:	sekretariat@szczecin.rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☐	Tak
☒	Nie, ale jest w przygotowaniu
☐	Nie

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH320003

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

☒ Tak ☐ Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)

--